

PAWILON POLSKI W WENECJI

Powtarzajcie za mną

kuratorka: Marta Czyż

artyści: Yuriy Biley, Pavlo Kovach, Anton Varga

Dokumentacja złożona do konkursu
na kuratorski projekt wystawy w Pawilonie Polskim
na 60. Międzynarodowej Wystawie Sztuki
w Wenecji w 2024 r.

Godło: Fuga

PROJEKT WYSTAWY W PAWILONIE POLSKIM NA 60. MIĘDZYNARODOWEJ
WYSTAWIE SZTUKI W WENECJI W 2024 ROKU

Koncepcja wystawy

Projekt „Powtarzajcie za mną” przygotowany dla Pawilonu Polskiego na Biennale w Wenecji to video o charakterze performatywnym - zbiorowy portret świadków trwającej w Ukrainie wojny, którzy opowiadają o niej zapamiętanymi przez siebie dźwiękami, po czym zapraszają widzów, aby wraz z nimi odtwarzali odgłosy, które od miesięcy wypełniają ich codzienność. Praktyka twórców projektu opiera się na działaniach kolektywnych, badają oni interakcje i komunikację między ludźmi w różnych sytuacjach i przestrzeniach. W tej pracy zadają pytanie o to, jak opowiadać o katastrofie.

Na kilka tygodni przed rosyjską inwazją Państwowa Służba Sytuacji Nadzwyczajnych Ukrainy rozpoczęła dystrybucję podręcznika wyjaśniającego, jak zachowywać się na obszarze działań wojennych. Instrukcje różnią się w zależności od tego, czy przeprowadzony atak jest ostrzałem z karabinów szturmowych, ostrzałem artyleryjskim, ostrzałem z wielu wyrzutni rakiet, czy bombardowaniem z powietrza. Bardzo często jedynym sposobem na rozróżnienie rodzaju ognia jest rozpoznanie typu broni na podstawie jej dźwięku.

W pracy "Powtarzajcie za mną" ukraińscy uchodźcy naśladują dźwięki, które wryły im się w pamięć podczas wojennych miesięcy. Każdy z uczestników filmu przedstawia się, opowiada skąd pochodzi i gdzie obecnie przebywa, po czym na ekranie pojawia się tekst opisujący konkretny typ broni lub sprzętu wojennego (m.in. helikopter, syrena alarmowa, AK 47, czołg T-80, ostrzał moździerzowy, bombardowanie, ostrzał z wyrzutni rakietowych, ostrzał artyleryjski i artyleria rakietowa). Większość tego uzbrojenia pochodzi z czasów Zimnej Wojny. Świadkowie imitują odgłos opisanej broni, aby w kolejnym zdaniu zwrócić się bezpośrednio do widzów: „Powtarzajcie za mną”. Po tych słowach na ekranie pojawia się dźwiękonaśladowczy tekst, który publiczność, niczym w upiornym karaoke, może odtworzyć przy ustawionych przed video mikrofonach.

Wojna jest głośna, wojna to dźwięki czasem przeplatające się z ciszą. W książce pod tytułem „Internat” Serhij Zhadan opisuje dworzec pełen ludzi, którzy nie czekają na pociąg, ale chowają się przed ostrzałem: „...po wybuchu zaczyna się przygłuszone wycie, potem znów robi się cicho. A potem znów cisza pęka za oknami i zaczyna się wycie.” Dźwięki często są w stanie wryć się w pamięć bardziej niż obrazy. Nie tylko w tej książce jest aż nazbyt dużo podobnych opisów. Wojna kiedyś się kończy, ale jej echa zostają w pamięci jej świadków na zawsze i wracają w najmniej oczekiwanych momentach. Bohaterowie filmu próbują opisać doświadczenie, które sprawiło, że dziś bezbłędnie rozpoznają odgłos nadlatującej rakiety i wiedzą jak brzmią różne rodzaje broni. Ta umiejętność mówi coś nie tylko o rzeczywistości, w której żyją dziś Ukraińcy, pokazuje też uniwersalne doświadczenie ludzi, żyjących we wszystkich strefach dotkniętych konfliktami zbrojnymi – gdy zagrożone jest życie wyostrają się zmysły, od bystrego wzroku, czy czujnego słuchu zależy życie. Karaoke działa również jak dziwny instruktaż, jak wciąż całkiem

realny trening dla przeciętnego widza, który nigdy nie widział ani nie słyszał wojny, ale być może, w jakiejś realnej przyszłości, będzie. Praca w niektórych ze swoich najmroczniejszych wymiarów działa również jak ostrzeżenie, prawie jak przepowiednia dla publiczności w spokojnej weneckiej scenerii, poza Ukrainą lub innymi miejscami ogarniętymi wojną.

Prace nad projektem zostały rozpoczęte i zrealizowane w 2022 roku w obozie dla uchodźców wojennych we Lwowie. Projekt był pokazywany w wielu instytucjach, galeriach i muzeach. Praca przygotowywana dla Pawilonu Polskiego będzie jego rozszerzoną wersją, opiera się na relacjach 10-12 świadków, zarejestrowanych w formie społecznej sondy, inspirowanej dokumentem Krzysztofa Kieślowskiego „Gadające głowy” z 1980 roku. Była to wówczas odpowiedź reżysera na serię artykułów Zygmunta Kałużyńskiego z 1971 roku, kwestionującego artystyczną wartość filmów tzw. Polskiej szkoły dokumentu i zarzucającego jej twórcom m.in. posługiwanie się banalną konwencją tzw. „gadających głów”. Kieślowski udowodnił, że ta konwencja ma ogromną siłę, pozwala na stworzenie wyjątkowej relacji między widzami, a bohaterami dokumentu. Twórcy projektu „Powtarzajcie za mną” także oddają głos swoim bohaterom, do udziału w filmie zaprosili osoby reprezentujące wszystkie pokolenia. Pokazują wojnę jako doświadczenie zbiorowe, niezależne od wieku, pochodzenia, statusu zawodowego i społecznego, ale jednocześnie - pytając o zapamiętane odgłosy - zwracają uwagę na jednostkowe przeżywanie katastrofy. Aby przybliżyć widzom doświadczenia świadków wojny w Ukrainie wykorzystują formułę karaoke - popularnej muzycznej rozrywki pochodzącej z Japonii. W tym wypadku akompaniamentem nie są jednak znane przeboje, lecz wystrzały, kanonady, wycie i wybuchy, a tekstem opisy śmiercionośnej broni. Tak brzmi ścieżka dźwiękowa wojny, którą próbują odtworzyć jej świadkowie.

Projekt „Powtarzajcie za mną” jest próbą pokazania okrucieństwa wojny bez używania drastycznych środków wizualnych. Przemoc to leitmotiv tej pracy, w której brak bezpośrednich obrazów przemocy. Projekt pokazuje, że sztuka współczesna nie musi być hermetyczna i może być blisko współczesnego doświadczenia. Przez swą formę przygotowany dla Pawilonu Polskiego projekt stara się przełamać bierność, w której znajdujemy się jako słuchacze wojennych opowieści. Praca zostanie zaprezentowana na głównej ścianie naprzeciwko wejścia do Pawilonu (5m x 10m). Przed projekcją stanie scena, na której ustawionych zostanie 20-30 mikrofonów na statywach, do których publiczność będzie mogła podchodzić, aby odpowiedzieć na wezwanie bohaterów i bohaterki filmu i powtarzać za nimi naśladowane odgłosy, a tym samym aktywnie współtworzyć prezentowaną pracę i w niej uczestniczyć. A także poczuć, w jaki sposób to działanie wpływa na ciało i zmysły i choć w niewielkim stopniu utożsamić się ze świadkami i zrozumieć ich doświadczenie.

Godło/Emblem: Fuga

EXHIBITION PROJECT IN THE POLISH PAVILION AT THE 60TH INTERNATIONAL ART EXHIBITION IN VENICE IN 2024

Exhibition concept

The project *Repeat After Me* prepared for the Polish Pavilion at the Venice Biennale, is a performative video - a collective portrait of witnesses to the ongoing war in Ukraine, who narrate it with the sounds they remember, then invite viewers to recreate with them the sounds that have filled their daily lives for months. The practice of the artists is based on collective action, they study the interaction and communication between people in different situations and spaces. In this work, they ask the question of how to tell the story of the disaster.

A few weeks before the Russian invasion, Ukraine's State Emergency Situations Service began distributing a manual how to behave in a war zone. The instructions vary depending on whether the attack carried out is assault rifle fire, artillery shelling, firing from multiple rocket launchers, or aerial bombardment. Very often the only way to distinguish the type of fire is to identify the type of weapon by its sound.

In the work *Repeat After Me* Ukrainian refugees mimic the sounds that have been etched into their memories during the war months. Each participant in the video introduces himself or herself, tells where he or she is from and where he or she currently resides, then text appears on the screen describing a specific type of weapon or war equipment (including a helicopter, emergency siren, AK 47, T-80 tank, mortar fire, bombardment, rocket launcher fire, artillery fire and rocket artillery). Most of this weaponry dates from the Cold War era. Witnesses imitate the sound of the weapons described to address the audience directly in the next sentence: "Repeat after me". After these words, a sound-mimicking text appears on the screen, which the audience, like in a spooky karaoke, can play back at microphones set up in front of the video.

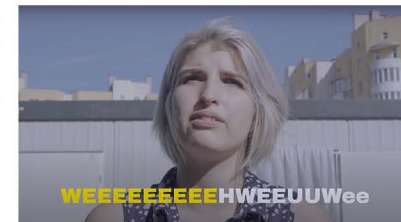
War is loud, war is sounds, sometimes interspersed with silence. In a book titled "Internat," Serhiy Zhadan describes a train station full of people who are not waiting for a train, but hiding from gunfire: "...after the explosion, a muffled howling begins, then it becomes quiet again. And then the silence breaks again outside the windows and the howling begins." Sounds are often able to etch themselves into the memory more than images. Not only in this book there are all too many similar descriptions. The war ends one day, but its echoes remain in the memory of its witnesses forever and return at the least expected moments. The protagonists try to describe the experience that made them today unerringly recognize the sound of an incoming rocket and know what different types of weapons sound like. This ability says something not only about the reality in which Ukrainians live today, it also shows the universal experience of people living in all zones affected by armed conflicts - when life is threatened the senses sharpen, life depends on sharp eyesight or alert

hearing. Karaoke also works like a weird instruction, like still quite a real training for the average viewer who never saw or heard war but maybe, in some feasible future, the one will. The work in some of its darkest dimensions also works like a forewarning, almost like a prediction to the public in the peaceful venetian scenery, outside Ukraine or other wartorn places.

Work on the project began and was completed in 2022 in a camp for war refugees in Lviv. The project has been shown in many institutions, galleries and museums. The work being prepared for the Polish Pavilion will be its expanded version, based on the testimonies of 10-12 witnesses, recorded in the form of a social probe, inspired by Krzysztof Kieslowski's 1980 documentary "Talking Heads." At the time, it was the director's response to a series of 1971 articles by Zygmunt Kałużyński questioning the artistic value of films of the Polish documentary school and accusing its makers of, among other things, using the banal convention of so-called "talking heads." Kieslowski proved that this convention has tremendous power, allowing the creation of a unique relationship between the viewer and the characters in the documentary. The creators of the "Repeat After Me" project also give voice to their characters, they invited people representing, just as in Kieslowski movie, all generations to participate in the film. They show the war as a collective experience, independent of age, origin, professional and social status, but at the same time - by asking about the remembered sounds - they draw attention to the individual experience of the catastrophe. To bring the audience closer to the experience of witnessing the war in Ukraine, they use the formula of karaoke - a popular musical entertainment originating in Japan. In this case, however, the accompaniment is not well-known hits, but gunshots, cannonades, howls and explosions, and the lyrics are descriptions of deadly weapons. This is the soundtrack of the war that its witnesses are trying to recreate.

The project "Repeat after me" is an attempt to show the cruelty of war without using drastic visual means. Violence is the *leitmotiv* of this work, which lacks direct images of violence. The project shows that contemporary art does not have to be hermetic and can be close to contemporary experience. Through its form, the project prepared for the Polish Pavilion seeks to break the passivity in which we find ourselves as listeners to war stories. The work will be presented on the main wall opposite the entrance to the Pavilion (5m x 10m). In front to the screening, there will be a stage on which 20-30 microphones will be set up on tripods, which the audience will be able to approach to respond to the call of the heroes and heroines of the film and repeat the imitated sounds after them, and thus actively co-create the presented work and participate in it. And to feel how this action affects the body and senses, and at least to a small degree identify with the witnesses and understand their experience.

Godło: Fuga

Godło: Fuga

mikrofon (20-30 sztuk)

czerwone ściany i czerwone światło

scena

Ekran rozmiar 10m x 5,62m

